

KULTŪROS PAVELDO CENTRAS

Biudžetinė kultūros įstaiga. Ašmenos g. 10, 01135 Vilnius, tel. (8 5) 262 2926,
faks. (8 5) 212 2191, el. p. bendras@kpc.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188204053

Kultūros paveldo departamentui
prie Kultūros ministerijos

2019-10-01 Nr. 16.1/12-540

DĖL PARTIZANŲ SLĖPTUVIŲ-BUNKERIŲ VIETŲ APSAUGOS

Kasmet edukaciniais tikslais Lietuvoje „atkuriama“ po keletą 1944-1953 m. Lietuvos partizanų slėptuvių-bunkerių. Deja, daugelio „atstatytų“ bunkerių būklė jau po kelių metų tampa itin bloga: mediniai rąstai supūva, kaupiasi drėgmė, atsiranda pelėsiai, įsiveisia medienos grybelis, mediena sutręšta, perdangos įgriūva. Vaikščioti „atkurtųjų“ bunkerių paviršiumi lankytojams tampa pavojinga (pvz. Altoniškių k. miške, Kauno r. sav., Daunoravos k. miške, Joniškio r. sav. ir kt.). Avarinės būklės statiniai netvarkomi, tad šiuo metu Lietuvoje turime kelias dešimtis tikrosiose vietose atstatytų, neprižiūrimų ir jau įgriuvusių bunkerių.

Gerų norų skatinami slėptuvių-bunkerių atkūrėjai sunaikina svarbią mokslinę informaciją (bunkerio konstrukcijos liekanas, radinių padėtį, kautynių pėdsakus ir kt.), kurią gali užfiksuoti tik archeologai profesionalai. Būtent šia moksline informacija remiantis galima atkurti tikrąjį partizanų slėptuvių-bunkerių vaizdą, sužinoti apie partizanų buitį, rekonstruoti kautynių eigą ir kitus istorinius įvykius. Tačiau beveik visais atvejais atstatymų iniciatoriai su specialistais nebendradarbiauja, todėl moksliniai duomenys prarandami.

Į Kultūros vertybių registrą (toliau – KVR) iki šiol įtraukta tik maža dalis partizanų slėptuvių-bunkerių vietų. Todėl neregistruotas vietas, kol joms bus suteikta teisinė apsauga, būtina apsaugoti. Miškininkai privalo pasirūpinti, kad registrinių ir neregistrinių slėptuvių-bunkerių aplinka išliktų kuo mažiau pakeista (aplink duobes nekertami seni medžiai, nekeičiamas reljefas, prie ir ant išlikusių slėptuvių-bunkerių duobių nevazinėtu miško darbų technika).

BŪTINA:

- ketinamų atstatyti slėptuvių-bunkerių (taip pat įgriuvusių ar avarinės būklės bunkerių atkūrimo) projektus ir darbus derinti su Kultūros paveldo departamento specialistais;
- prieš vykdant atstatymo darbus, slėptuvių-bunkerių vietose atlikti detaliuosius archeologinius tyrimus.

REKOMENDUOJAME:

- Esant poreikiui, bunkerius „atstatinėti“ ne autentiškose vietose, o mažiausiai kelių dešimčių metrų atstumu nuo jų, vietose, neįtrauktose į KVR.

Laikantis šių reikalavimų bus išsaugota partizanų-slėptuvių vietų aplinka, nesunaikintas Lietuvos partizanų paveldas. Neatlikus archeologinių tyrimų, bet kokie žemės judinimo darbai jose draudžiami. Kultūros vertybių sunaikinimas užtraukia baudžiamąją atsakomybę.

Prašome šio rašto nuorašus išsiųsti KPD padaliniams, Valstybinei miškų urėdijai, Lietuvos šaulių sąjungai, Krašto apsaugos savanorių pajėgoms, Lietuvos rajonų ir savivaldybių paminklotvarkos skyriams.

Direktorius

Virgilijus Kačinskas

Valdas Striužas, tel. (8 5) 262 0909, el. p.: valdas.striuzas@kpc.lt
Žilvinas Montvydas (8-5) 2122120, el. p.: zilvinas.montvydas@kpc.lt